

A rőfögő alattvaló

VISSZHANG - LVII. évfolyam, 14. szám, 2013. április 5.

Képzeliük el, hogy egy szívvel-lélekkel szurkoló Fradi-drukker egyszer csak megelégedi, és kikel a kemény magnak nevezett szurkolók randalírozása ellen, és emiatt a Fradi vezetősége megkérdőjelezi klubhűségét, és kitaszítja a Fradi-táborból.

Valami ilyesmi történt Kertész Ákos magyar íróval is. Kitüntetését visszavonták, megbélyegezték, száműzetésbe kényszerítették. Erről emlékezett meg Vásárhelyi Mária (*Egy éve történt, ÉS*, 2013/11. márc. 14.), és ezt az írását dorongolta le Révész Sándor (*Mi, gyilkos kedvű, rőfögő magyarok...*, *ÉS*, 2013/12., márc. 22.), aki szerint Vásárhelyi nem idézte Kertész Ákos valamennyi mondatát, így nem teljes körűen tájékoztatta az olvasót, elhallgatta, hogy Kertész rasszista, és mondatai undorítóak.

Lehet az író mondatait túlzónak, túlfűtöttnek nevezni, de rasszistának és undorítónak aligha.

Persze Révész oly sok bírálóval együtt rendesen félremagyarázza az írói kirohanást. Kertész ugyanis nem az egész magyarságot ostromozta, hanem csak annak egy jelentős, mondhatni domináns részét. Másrészt egy bírálathoz talán mégiscsak azt kellene megvizsgálni, hogy az állítások igazak vagy hamisak. Vajon igaz-e, hogy ennek az országnak a jelentős része nem tud és nem akar önállóan gondolkodni? Hogy egy vezetőtől várja az iránymutatást arról, hogy mi a jó és mi a rossz. Vajon igaz-e, hogy e többség csak történelmünk dicsőséges napjaira szeret emlékezni, azzal szívesen azonosul, viszont nem akar szembenézni a múlt azon részével, amelyben magatartásunk elmarasztalható? És igaz-e, hogy ha e többség jól megvan a maga kis világában, nemigen törődik másokkal, a többiek sérelmeivel, emberi jogokkal, jogállamisággal stb.? Nem tudom, hogy Révész ezekre a kérdésekre milyen választ adna, de a dühödt reakciók már eleve elgondolkoztathatnák. Ha Kertész Ákos történetesen azt írta volna, hogy a magyarok pedofilok, vagy, hogy a túlzott marihuánafogyasztás miatt teljesen elhülyültek – amelyek azért súlyosabb vádak, mint hogy szeretnek felsőbb utasítást követni, vagy kibújni a felelősség alól –, nem lett volna ekkora felzúdulás, csak egyszerűen kinevették és szenilisnek nevezték volna. Az író nyilatkozata azért csattant olyan nagyot, mert nincs fájóbb az igazságnál, amelyik rámutat arra, hogy mi ugyan magunkat a legkiválóbbnak tartjuk, de egyáltalában nem vagyunk azok. Hogyan lehet tehát a bírálat maga undorító, ha igaz? És ami talán a legfontosabb, Révész Sándor figyelmét valahogy mégis elkerülte, hogy Kertész Ákos nem kívülállóként fogalmazott meg egy éles bírálatot, hanem belülről, magyarként, József Attilára (ő is rasszista lenne?) hivatkozva ostromozott, pont azért, mert vélhetően fájt neki, hogy a közösség, amelyhez tartozik, nem azt a magatartást tanúsítja, amelyet követendőnek tart, és amely ma az európai színvonalat képezi.

Az elképzelt Fradi-példám csak akkor valósulhatna meg, ha a klub vezetése azonosulna a kemény maggal, vagy legalábbis behódolna neki. Akik viszont Kertészt díjától megfosztották, és akik elűzték, éppen az író diagnózisának helytálló voltát igazolták, és magukról állítottak ki a rőfögő alattvalók felelősséget elhárító bizonyítványt.

Révész hozzászólása engem kísértetiesen emlékeztet a gyűlöletbeszéddel kapcsolatos évekkel ezelőtti Gerő András és Eörsi István közötti vitára. Akkor teljesen elképedtem, hogy az általam tisztelt, elismert, rendszeresen okosan nyilatkozó Gerő András hogyan képes akkora ostobaságokat mondani, és ragaszkodni a demagóg álláspontjához. Ugyanezen érzésem van most is Révész Sándor hozzászólásával kapcsolatban.